

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Gaiman_Neil-Shoggothuv_prastaropramen.PDB

PDB Name: Gaiman_Neil-Shoggothuv_prastaro
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 29.5.2004
Modification Date: 29.5.2004
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Neil Gaiman: Shoggothův prastaropramen

Benjamin Lassister pomalu a nevyhnutelně dospíval k závěru, že ženská, která napsala příručku Pěšky po britském pobřeží, knihu, kterou měl v batohu, nebyla pěšky nikdy a nikde a britské pobřeží by patrně nepoznala, i kdyby ji vtančilo do ložnice v čele taneční kapely a hlasitě a rozverně, samo se doprovázejíc na vozembouch, zpívalo "Já jsem britské pobřeží".

Držel se jejich rad už pět dnů a kromě puchýřů a bolesti v zádech z toho moc nevytěžil. Jednou z těch rad bylo tohle: "Všechna britská přímořská letoviska skýtají mnoho hostinců, kde lze přespat, a v těch vás mimo sezónu s největší radostí ubytují." Ben tuto větu přeškrtnl a na okraj stránky připsal: "Všechna britská přímořská letoviska skýtají mnoho hostinců, kde lze přespat, jenže poslední den v září jejich majitelé odjedou do Španělska nebo do Provence a zamknou za sebou."

Přidal řadu dalších poznámek na okraj. Tak třeba: "Nikdy, opakuji, nikdy a za žádných okolností si už neobjednávejte v kavárně smažená vejce." Také: "Co se skrývá pod výrazem 'ryba s brambůrkou'?" a "Ne, neudělá." Pod zmíněným komentářem doprovodil tvrzení, že jestli obyvatelům malebných vesniček na britském tvrzení něco udělá nelíbenou radost, pak je to mladý Američan na pěší túře.

Pět pekelných dní se Ben vlekl od vesnice k vesnici, popíjel v kavárnách slazený čaj a instantní kávu, z vyhlídkových míst na šedivých skálách civěl na břidličnaté moře, klepal se pod dvěma svetry jako ratlík, promokál a nedařilo se mu zhlédnout žádný ze slibovaných výhledů.

Jak tak jednoho večer seděl s rozbaleným spacákem v kryté autobusové čekárně, pustil se do překladu klíčových slov. Usoudil, že "kouzelný" znamená tuctový, dále "malebný" znamená ošklivý, ale s pěkným výhledem, pokud by ovšem kdy přestalo pršet. A "rozkošný" zase znamená, že autorka tam nikdy nebyla, by ani nezná nikoho, kdo by tam kdy byl. Rovněž dospěl k závěru, že čím je jméno vesnice cizokrajnější, tím bude sama vesnice nudnější.

Tak se stalo, že Ben Lassister pátého dne kdesi na sever od Bootlu došel do vesnice Innsmouth, která nebyl v příručce ohodnocena ani jako kouzelná, ani jako malebná, ani jako rozkošná. Žádné popisy rezavějícího mola nebo mohylek hnijících košťů na humry nad oblázkovou pláží.

Na pobřeží stály vedle sebe tři hostince: Mořský výhled, Mon Repose a Shub Niggurath; neonové nápisy "Volné pokoje" v okně nad recepcí byly na všech zhasnuté a všechny měly na dveřích přilepené cedule "Mimo sezónu zavřeno".

Na nábřeží nebyla otevřena žádná kavárna. Osamělý obchod s rybami a brambůrkami se rovněž pyšnil cedulí "Zavřeno". Ben předním čekal, až otevrou, a našedlé odpolední světlo uvadlo k soumraku. Konečně po ulici přišla drobná žena s tváří trochu podobnou žábě a dveře obchodu odemkla. Ben se jí zeptal, jestli budou otvírat, ona se na něj zmateně podívala a řekla: "Ale můj milej, je přece pondělí. V pondělí my nikdy neotvíráme." Pak vešla do rybičkové brambůrkové restaurace, zamkla za sebou a prostydlého a hladového Bena zanechala za dveřmi.

Ben vyrostl v suchém městě v severním Texasu: voda tam nebyl jinde než v bazénech za domy a cestovat se dalo výhradně v dodávkách a autech s klimatizací. Proto se mu zalíbila myšlenka, že se projde podél moře, navíc v zemi, kde se mluví čímsi podobným angličtině. Benovo rodné město bylo suché dvojnásob: pyšnilo se tím, že zakázalo alkohol už třicet let předtím, než do káry prohibice naskočil ostatek Ameriky, a že se toho nikdy nevzdalo; Ben tudíž o hospodách nevěděl kromě toho, že jsou sídla hříchu, něco jako bary, jenom mají hezčí jména. Autorka příručky Pěšky po britském pobřeží nicméně tvrdila, že hospody jsou příjemná místa, kde naleznete místní kolorit a informace, že vždycky bude nějaká "při ruce" a že v některých se vyvážá.

Innsmouthská hospoda se jmenovala Kniha mrtvých jmen a nápis nade dveřmi informoval, že majitelem je jistý A. Al-Hazred a že má licenci k prodeji vína a ostatních alkoholických nápojů. Ben se zadumal, jestli to znamená, že i tady budou vařit indické jídlo, jako to, které si dal v Bootlu a které mu vcelku chutnalo. Zastavil se u šipek, jež ho směřovaly do dvou veřejných místností: jedné se říkalo "public bar" a druhé "saloon bar". Zapřemítal, zda to první nebude něco jako "public school", což v Británii na rozdíl od Ameriky není školy veřejná, ale soukromá, a nakonec zamířil do druhé místnosti, ačkoli mu název připomínal westerny.

Saloon byl skoro prázdný. Páchl rozlitym pivem od minulého týdne a předvčerejším cigaretovým kouřem. Za pultem stála tělnatá žena s odbarvenými blond vlasy. V jednom koutě seděli dva pánové v dlouhých pláštích do deště a se šálami. Hráli domino a popíjeli z důlkovaných skleněných püllitrů tmavě hnědé nápoje podobné pivu, s čepicemi pěny. Ben došel k baru. "Dostanu tady něco k jídlu?"

Hostinská se chvíli drbala na nose a pak nevrle připustila, že by mu snad mohla udělat oráčskou.

Ben neměl páru, co to znamená, a už postě zatoužil, aby příručka Pěšky po britském pobřeží obsahovala americko-anglický výkladový slovníček. "To se jí?" zeptal se.

Přikývla.

"Tak jo. Jednu si dám."

"A k pití?"

"Kolu prosím."

"My žádnou kolu nemáme."

"Tak Pepsi."

"Ani Pepsi."

"Tak co máte? Sprite? Seven-up? Tonic?"

"Zatvářila se ještě bezvýrazněji než předtím. "Myslím, že vzadu budou ještě jedna dvě láhve třešňový limonády."

"V pořádku."

"Bude to pět liber a dvacet pencí a oráčskou vám přinesu, až bude hotová."

Ben si sedl k mírně lepkavému dřevěnému stolku, napil se něčeho bublavého, co vypadalo i chutnalo křiklavě rudě a chemicky, a usoudil, že oráčská je pravděpodobně zkratka oráčské pochoutky a že to nejspíš bude nějaká flákota.

Dobře ale věděl, že tento úsudek připravilo zbožné přání, u jehož zdroje byla rustikální, ne-li přímo bukolická představa oráče, jak vede naducané volky za soumraku přes čerstvě zorané pole – a rovněž tak skutečnost, že sám by bez pomoci snědl na posezení celého vola.

"Tady to máme. Oráčská," ohlásila hostinská a položila před něj talíř.

Ben jen smutně a zklamaně konstatoval, že z oráčské se vyklubal čtverec kořeněného sýra, list hlávkového salátu, podměrečné rajče s otiskem palce, kupečka čehosi vlhkého a hnědého, co hutná jako zkyslý džem, a zatvrdlý věkovitý rohlíček; už dávno ale věděl, že Britové přistupují k jídlu jako k formě trestu. Sežvýkal sýr a salát a proklínal všechny anglické oráče, že jsou s to večeret podobné pomeje.

Pánové v šedých přšipláštích, kteří seděli v koutě, dohráli partii domina, vzali si sklenice a přišli si sednout k Benovi.

"Co pijete?" optal se jeden zvědavě.

"Třešňovou limonádu," vysvětlil jim. "Ale chutná to jako z chemický továrny."

"Zvláštní, že to říkáte," prohlásil ten menší. "Zvláštní, že to říkáte, protože já mám přítele, který pracuje v chemický továrně a ten nikdy nepije třešňovou limonádu." Dramaticky se odmlčel a napil se toho svého nahnědlého. Ben čekal na pokračování, ale zřejmě to bylo vše: rozhovor skončil.

"No a co pijete vy pánové," zeptal se Ben ve snaze chovat se zdvořile.

Vyšší z obou cizích mužů, který se dosud tvářil chmurně se rozzářil. "To je od vás fakt moc laskavé. Pro mě pintu Shoggothova prastaropramenu, prosím."

"A pro mě taky," přidal se jeho přítel. "Po Shoggotovým bych se utlouk. Heleďte, to by byl docela pěkný reklamní slogan: Po Shoggotovým bych se utloukl. Měl bych jim to napsat a navrhnout to. Určitě by byli rádi, že to navrhuju."

Ben se vydal k hostinské a měl v úmyslu objednat dvě pinty Shoggothova prastaropramenu a pro sebe sklenici vody, ale zjistil, že už natočila tři sklenice tmavého piva. No co, pomyslel si, pěšky jako za vozem, a určitě to nebude horší než třešňová limonáda. Napil se. Pivo mělo chuť, kterou by, jak tušil, reklama označila za "plnou", i když ani pod nátlakem by zřejmě nedovedli říct plnou čeho.

Zaplatil hostinské a doštrachal se zase dozadu ke svým novým přátelům.

"Nojo. Tak copa to děláte v Innsmouthe?" zeptal se ten vyšší. "Vy asi budete jeden z těch našich americejch bratránků, co se přijeli podívat na nejslavnější anglickou vesnici."

"Jednu v Americe podle té naší pojmenovali, víme?" připojil menší.

"Ve Státech je nějaký Innsmouth?" podivil se Ben.

"Dá se říct," kývl ten větší. "Psal o něm v jednom kuse. Ten, kerýho jméno nevyslovujeme."

"Pardon," vykulil oči Ben.

Ten menší se rozhlédl a pak velice hlasitě sykl: "H. P. Lovecraft!"

"Povídal jsem ti, ať neříkáš jeho jméno," ucedil větší a napil se tmavě hnědého piva. "H. P. Lovecraft. H. P. Lovecraft, sakra. H. sakra P. sakra Love sakra craft sakra." Odmlčel se a nabral dech. "Co von ví, ha? Co von vo tom asi sakra, asi tak ví?"

Ben upíjel pivo. Jméno mu bylo mírně povědomé; vzpomínal si, že je zahlédl, když se v zadním koutě tátovy garáže hrabal ve štosu staromódních vinylových desek. "Nebyla to rocková kapela?"

"My nemluvili o žádný rockový kapele. My mluvili o spisovateli."

Ben pokrčil rameny. "O tom jsem jaktěživ neslyšel," přiznal. "Čtu skoro samý westerny. A technický manuály."

Ten menší dloubl do souseda loktem. "Vidíš, Wilfe? Slyšels? Nikdy o něm neslyšel."

"Jasně. Na tom není nic špatného. To já jsem tohodle Zane Greye čet," pochlubil se ten vyšší.

Jo. Jasně. Na tom není nic k vytahování. Tenhle chlápek – jak jste říkal, že se menujete?"

"Ben. Ben Lassiter. A vy jste ..."

"Menší muž se usmál a Ben si pomyslel, že vypadá opravdu moc jako zába. "Já jsem Seth," opáčil. "A tady kamarád se menuje Wilf."

"Těší mne," kývl Wilt.

"Ahoj," pozdravil Ben.

"Upřímně řečeno," pokračoval ten menší, "úplně s váma souhlasím."

"Fakt?" zděsil se Ben.

Mužík přikývl. "Nojo. H. P. Lovecraft. Nevím, co se kolem něj tak šílí. Vždyť kurva ani moc psát neuměl." Dososal pivo a pak si dlouhým ohebným jazykem ze rtů olízl pěnu. "No jenom si vezte ta slova, co používal. Mysteriózní. Víte vy, co je to mysteriózní?"

Ben zavrtěl hlavou. Podle všeho seděl v anglické hospodě, pije pivo a baví se dvěma cizími lidmi o literatuře. Na chvíli zapřemýšlel, jestli se najednou, když se zrovna nedíval, neproměnil v někoho jiného. Čím hlouběji do sklenice se dostával, tím méně špatně pivo chutnalo, a hlavně už začalo přebíjet přetrvávající pachut' třeshňové limonády. "Mysteriózní. To znamená máklej. Divnej. Děsně starej. Tak tak. Já si to našel. Ve slovníku. A polovypouklý?"

Ben znovu zavrtěl hlavou.

"To je u Měsíce, jako že je skoro v úplňku. A co tamto, jak vždycky nadával nám, ha? Tamto. Jak to jenom. Začíná to na b. Ťukni mi..."

"Buranský?" navrhl Wilf.

"Ale depa. Tamto. Šak víš. Batrachický. To je vono. To znamená, že vypadáš jako žaba.

"Počkej, jo," vmísil se Wilf. "Já myslel, že to je něco jako vembloud."

Seth rázně zavrtěl hlavou. "Na beton žaba. Depa vembloud. Žaba."

Wilf do sebe hodil zbytek Shoggothova prastaropramenu. Ben pomalu, metodicky a bez potěšení upíjel ze své sklenice.

"A co z toho?" nadhodil.

"Maj dva hrby," prohlásil Wilf, ten vyšší.

"Žáby?" chtěl vědět Ben.

"Depa. Tyhle batrachíani. Zatímco vobyčejnej dromedár, ten má jenom jeden. Je to kvůli dlouhejm cestám na poušti. Živěj se tím."

"Žábama?" vyzvídal Ben.

"Těma hrbama." Wilf upřel na Bena vykulené nažloutlé oko. "Dejte na mně milej zlatej. Kdybyste byl dva tři tejdny v poušti, kde nevedou žádný cesty, taky vám pečeněj vembloudí hrb bude připadat docela lákavej."

Seth se zatvářil uraženě. "Nikdy jsi vembloudí hrb nejed."

"Ale klidně jsem moh," namítl Wilf.

"Jo, ale nejed. Nikdy jsi na poušti nebyl."

"Nojo, ale dejme tomu, že bych se vydal n pout' k Nyarlathotepový hobce..."

"To myslíš toho černýho krále Prastarejch, co přinde v noci z východu a ty ho nepoznáš?"

"Jasně, koho jinýho?"

"Jenom jsem se ujišťoval."

"Dost blbá otázka, esli tě zajímá můj názor."

"Moh jsi myslet někoho jinýho, kdo se menuje stejně."

"Jenže vono to moc rozšířený jméno není, víme? Nyarlathotep. Vod toho asi dva nebudou. Nazdar, menuju se Nyarlathotep, no to je náhodička, že jsme se potkali, to už jsme Nyarlathotepové dva. Bych teda neřek. Ale to jedno, prostě kdybch se tak vlekl po poušti, kde nejsou žádný cesty, klidně bych si řek, že po vembloudím hrbu bych se utlouk..."

"Ale nebyls tam, no ne? Nikdy jsi nebyl ani za Innsmouthským zálivem."

"No ... nebyl."

"Vidiš." Seth se vítězoslavně zadíval na Bena. Pak se naklonil a zašeptal mu do ucha. "Je mi líto, ale to tohle ho bere vždycky, když má v sobě pár půllitr."

"To jsem slyšel," upozornil Wilf.

"Dobrý," kývl Seth. "Ale zpátky k věci. H. P. Lovecraft. Takovýhle von psal věty. Ehm ehm. 'Polovypouklý měsíc visel nízko nad hlavami mysteriózních a batrachických obyvatel emetického Dulwitche.' Co tím kruci myslel? No co tím myslel? Já vám řeknu, co tím kurva myslel. Kurva tím myslel, že měsíc byl skoro v úplňku a že všichni, co v tom Dulwitchi bydleli, vypadali jako dost máklý žabáci. To tím myslel."

"A co tamto slovo, co jsi řek?" zeptal se Wilf.

"Kerý?"

"Emetický. Co to má bejt, todleto?"

Seth pokrčil rameny. "Nemám páru," připustil. "Ale používal to děsně moc."

Nastala delší odmlka.

"Já jsem student," oznámil Ben. "Bude ze mě metalurg." Nějak se mu podařilo zdolat první pintu Shoggothova prastaropramenu; jak si s příjemným úžasem uvědomil, byl to jeho první alkoholický nápoj. "A co vy, lidi, děláte?"

"My jsem akolyti," oznámil Wilf.

"Velikýho Cthulhu," dodal Steh hrdě.

"Fakt?" nadhodil Ben. "A co to jako obnáší?"

"Tuhle rundu platím já," řekl Wilf. "Moment." Došel k hospodské a pak se vrátil s dalšími třemi pintami. No," pokračoval, "po pravdě řečeno to teďka nic moc neobnáší. Todle akolytování není ani v sezóně zrovna pracný zaměstnání. Samozřejmě proto, že von spí. Vlastně ne tak přesně. Když to chceme vyjádřit lepšejc, tak je mrtvej."

"Ve svém domku v potopeném R'lyeh leží a sní mrtvý Cthulhu," skočil mu do řeči Seth. "Anebo jak říká básník: Nezašlo smrti, co na věčnost tu leží..."

"Však v eonech podivných..." zanotoval Wilf.

"A tady když říká podivných, tak myslí kurevsky mysteriózních..."

"Přesně. Vo normálních eonech tady nemůže být řeč."

"... však v eonech podivných i sama Smrt unikne smrti stěží."

Bena jen mírně překvapilo, že pije už druhou pintu Shoggothova prastaropramenu. Chut' kozí srsti byla kupodivu u druhé pinty méně útočná. Také si s potěšením povšiml, že už nemá hlad, že ho přestaly bolet puchýře na nohou a že jeho společníci jsou roztomilí, inteligentní pánové, jen mu dělá potíže zapamatovat jejich jména. Neměl s alkoholem dost zkušeností, aby mu došlo, že jde o symptomy provázející druhou rundu Shoggothova prastaropramenu.

"Takže zrovna teďka," prohlásil Seth, anebo možná Wilf, "nemáme moc napilno. Hlavně čekáme."

"A modlíme se," dodal Wilf, pokud to nebyl Seth.

"A modlíme se. Ale to se dost brzy změní."

"Vážně, jo?" zajímal se Ben. "A jak to?"

"Každým dnem," svěřil se ten větší, "se Veliký Cthulhu (v současné době nepermanentně zasnulý), náš šéf, ve svém podmořském bejváku probudí."

"A potom," přidal se ten menší, "se protáhne a zívne a obleče se ..."

"Nejspíš si zajde na záchod, to by mě taky vůbec nepřekvapilo."

"Možná si i přečte noviny."

"A když to vše udělá, vyjde z hlubin oceánu a zhltně celý svět."

Benovi to přišlo nevýslovně legrační. "Jako oráčovu pochoutku," dusil se.

"Přesně tak. Přesně tak. Dobře řečeno, mladej americkej vašnosto. Veliký Cthulhu zbaští svět jako oráčovu pochoutku a nechá jenom po straně talíře kus Branstonský nakládaný zeleniny."

"To bylo to hnědý?" zeptal se Ben a stále se smál. Ujistili jej, že ano, a on šel k barpultu a přinesl další tři pinty Shoggothova prastaropramenu.

Z následujícího hovoru si toho moc nepamatoval. Vybavoval si, jak dopil pintu, jeho noví přátelé jej pozvali na vyhlídkovou procházku po vsi a ukazovali mu různé pamětihodnosti. "Tady máme videopůjčovnu a tadyten barák je Bezejmenný chrám Nevýslovných božstev a každou sobotu dopoledne se v kryptě koná bleší trh a ..."

Vysvětlil jim své teorie o turistickém průvodci a procítěně se jim svěřil, že Innsmouth je malebný i kouzelný naráz.

Pověděl jim, že jsou ti nejlepší přátelé, jaké kdy měl, a taky že Innsmouth je rozkošný.

Měsíc byl skoro v úplňku a v jeho tlumeném světle se jeho noví přátelé pozoruhodně podobali velikým žábám. Nebo možná velbloudům.

Došli ve třech až na konec rezavějícího mola a Seth s Wilfem, případně obráceně, Benovi ukázali v zálivu trosky potopeného města R'lyeh, které v moři byly za měsíčního světla vidět, a Bena se zmocnil náhlý nepředvídaný záchvat čehosi, co palíčatě vykládal jako mořskou nemoc, a on dlouho a dusivě vrhl přes kovové zábradlí do čekajícího temného moře...

Pak už všechno mírně tone mlze.

Ben Lassiter se probudil na prochladlé stráni, hlava mu třesla a v ústech měl divnou pachut'. Hlavu měl položenou na batohu. Po obou stranách se táhla krajina se skalami a rašeliništi, nikde žádná silnice, nikde žádná vesnice, ani malebná, ani kouzelná, ani rozkošná, ba ani rázovitá.

Potácivě vstal, kulhal přes kilometr k nejbližší silnici a pak šel po ní, dokud se nedostal k pumpě.

Tam mu pověděli, že nikde poblíž není vesnice jménem Innsmouth. V žádné vesnici není hospoda, která by se jmenovala Kniha mrtvých jmen. Vyprávěl jim o svých dvou kamarádech a o jejich kamarádovi jménem Veliký Kulhavý, který kdesi pod mořem pevně spí, pokud není rovnou mrtvý. Oni mu na to řekli, že moc nemají rádi americké hipíky, co se flákají u nich po venkově a berou drogy, a že by mu nejspíš udělalo dobře, kdyby si dal šálek pořádného čaje a sendvič s tuňákem a okurkou, ale že pokud teda pevně trvá na tom, že se bude flákat a fetovat, tak za McGillicuddovic stodolou má mladý Ernie, co dělá v odpolední směně, políčko, takže kdyby přišel po poledni, může si od něj docela klidně koupit domácí hašíš.

Ben vytasil příručku Pěšky po britském pobřeží a pokoušel se v ní najít Innsmouth, aby jim dokázal, že se mu to nezdálo, ale nebyl s to najít stránku, na které to bylo, pokud to tam bylo. Nicméně asi tak v půlce brožurky byla jedna stránka vytržena.

Pak si Ben telefonicky objednal taxi, odjel na nádraží do Bootlu, tam chytil vlak, tím se dostal do Manchesteru, kde nastoupil do letadla, tím doletěl do Chicaga, kde přestoupil a doletěl do Dallasu, kde si zase našel další letadlo na sever a pak si pronajal auto a dojel domů.

Vědomí, že je tisíc kilometrů od oceánu, mu připadalo velice uklidňující. Později se dokonce přestěhoval do Nebrasky, jen aby se vzdálenost od moře ještě zvětšila. Tu noc pod starým molem viděl (nebo se domníval, že vidí) věci, které už nikdy nedostane z hlavy. Pod šedými přšiplášti těch dvou číhaly věci, které by žádný smrtelník neměl vidět. Emetické. Nemusel si to hledat. Bylo mu to jasné. Byly emetické.

Několik týdnů po návratu posla opoznámkovaný výtisk příručky Pěšky po britském pobřeží přes nakladatelství autorce s rozsáhlým dopisem, v němž bylo mnoho návrhů užitečných změn pro další vydání. Také autorku požádal, zda by mu nemohla poslat kopii stránky, která byl z jeho knihy vytržena, aby jeho mysl došla míru. Jak se však dny měnily v měsíce a měsíce v roky a roky v desetiletí, potají se mu ulevilo, že mu neodpovídá.